

**PROGRAM
OPIEKI NAD ZABYTKAMI
POWIATU PIASECZYŃSKIEGO
NA LATA 2025-2028**

RAMY PRAWNE

Podstawą prawną opracowania powiatowego programu opieki nad zabytkami są przepisy wynikające z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Program ten jest dokumentem polityki administracyjnej w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

Powiatowy program opieki nad zabytkami jest opracowywany na 4 lata. Co 2 lata starosta sporządza sprawozdanie z realizacji Programu, które przedstawia Radzie Powiatu.

PROCES OPRACOWANIA PROGRAMU

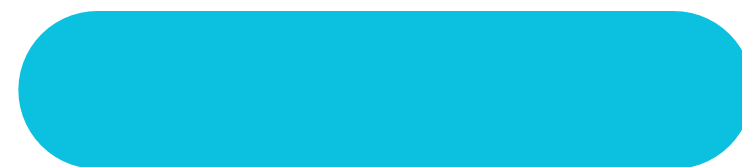
Pozyskanie danych
do opracowania
Programu

Opracowanie
projektu Programu

Przeprowadzenie
konsultacji
społecznych

Uzyskanie opinii
Wojewódzkiego
Konserwatora
Zabytków

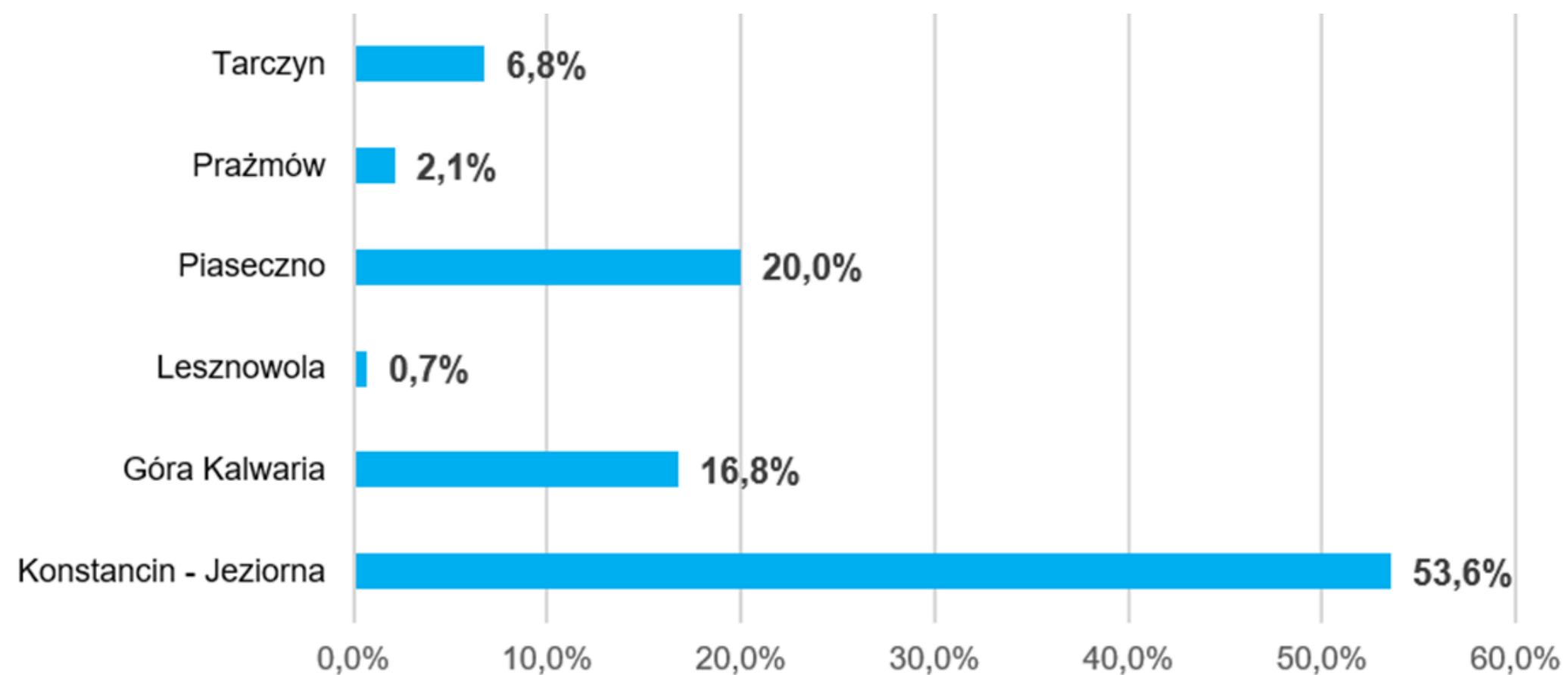
Podjęcie Uchwały
w sprawie przyjęcia
Programu do
realizacji

ELEMENTY PROGRAMU

- Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce
- Analiza spójności Programu z dokumentami na szczeblu krajowym i wojewódzkim
- Charakterystyka zasobów dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego), w tym opis krajobrazu kulturowego, zabytków o najwyższym znaczeniu dla powiatu, zabytków ruchomych, archeologicznych, ujętych w rejestrze zabytków
- Ocena stanu dziedzictwa kulturowego powiatu – Analiza SWOT
- Założenia programowe – cele, priorytety, kierunki działań i zadania
- Możliwości pozyskania dofinansowania na realizację założeń.

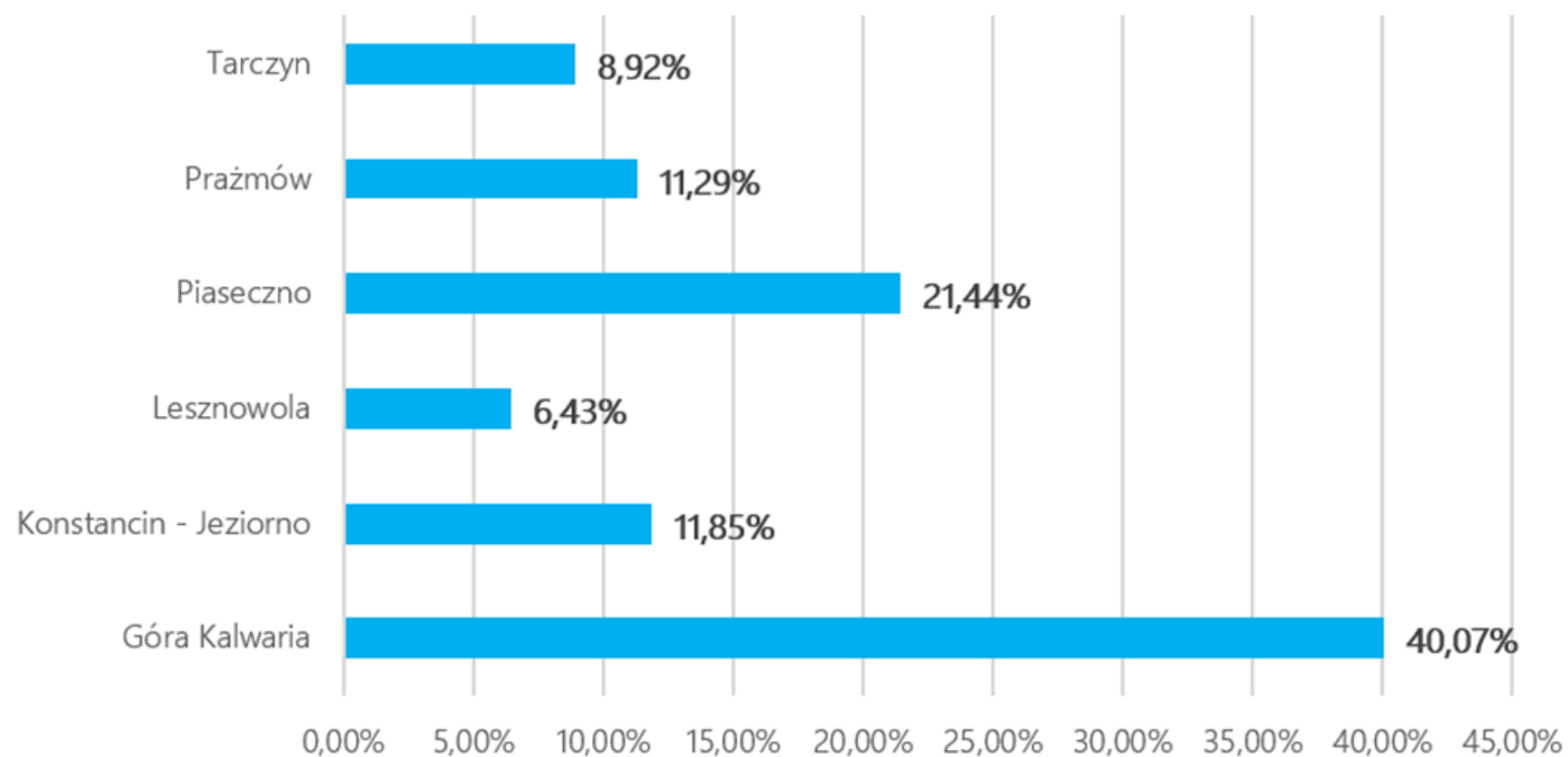
ZASÓB ZABYTKÓW POWIATU PIASECZYŃSKIEGO - REJESTR ZABYTKÓW

- Wykaz zabytków na terenie Powiatu Piaseczyńskiego wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Mazowieckiego zawiera łącznie 280 pozycji.
- Pod względem liczby obiektów ujętych w rejestrze zabytków nieruchomych wyróżnia się na tle powiatu gmina Konstancin-Jeziorna. Najmniejszy procent obiektów ujętych w rejestrze zabytków charakteryzuje gminę Lesznowola (dwa obiekty).

ZASÓB ZABYTKÓW POWIATU PIASECZYŃSKIEGO

- ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE

- Na terenie powiatu znajduje się około 900 stanowisk archeologicznych. Liczba ta nie jest stała ponieważ dochodzą stanowiska nowoodkryte, a część stanowisk po przebadaniu zostaje usunięta z ewidencji.
- Większość z nich zlokalizowanych została w ramach prowadzonego od wielu lat programu badawczego pod nazwą Archeologiczne Zdjęcie Polski.
- Wśród stanowisk archeologicznych ze względu na funkcję przeważają osady. Stanowiska archeologiczne są zlokalizowane najliczniej na terenie gminy Góra Kalwaria.

ZASÓB ZABYTKÓW POWIATU PIASECZYŃSKIEGO - WŁASNOŚĆ POWIATU

Powiat Piaseczyński posiada prawa własności do następujących obiektów zabytkowych:

- Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii, ul. Szpitalna 1
- Budynek aresztu na terenie byłej jednostki wojskowej w Górze Kalwarii, ul. gen. Franciszka Kleeberga.

ZABYTKI W GMINNYCH EWIDENCJACH ZABYTEKÓW

Gmina	Czy gmina posiada GEZ	Czy gmina posiada Program Opieki nad Zabytkami
Góra Kalwaria	tak	tak (lata 2022-2025)
Konstancin-Jeziorna	tak	tak (lata 2022-2025)
Piaseczno	tak	tak (lata 2022-2025)
Tarczyn	tak	tak (lata 2023-2026)
Lesznowola	tak	tak (lata 2023-2026)
Prażmów	tak	tak (lata 2021-2024)

ANALIZA SWOT - MOCNE STRONY

- dobry stan obiektów architektury sakralnej,
- różnorodne budownictwo pałacowe i dworskie,
- bogaty zasób unikatowych zabytków o charakterze willowym (Konstancin–Jeziorna, Piaseczno),
- zachowane układy ruralistyczne miast,
- ciekawe zabytki techniki (m.in. kolej wąskotorowa),
- wysokie dochody powiatu umożliwiające wspieranie działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego,
- prężnie działające ośrodki kultury,
- uwzględnianie roli zabytków w promocji turystycznej powiatu,
- funkcjonujące placówki muzealne,
- powołani społeczni konserwatorzy zabytków,
- posiadanie przez wszystkie gminy Gminnych Ewidencji Zabytków oraz Programów Opieki nad Zabytkami,
- działające zespoły kultywujące lokalne tradycje kulturowego dziedzictwa niematerialnego mikroregionu Urzecza – np. Łuryczanki, Urzeczeni

ANALIZA SWOT - SŁABE STRONY

- komercjalizacja zabytków,
- prowadzenie prac budowlanych, konserwatorskich, niezgodnie ze sztuką budowlaną bez nadzoru konserwatora,
- zły stan techniczny zabytków wynikający z wieloletnich zaniedbań,
- pogarszający się stan techniczny zabytków ze względu na wysokie koszty prac konserwatorskich,
- niedostateczne zaangażowanie społeczne w opiekę nad zabytkami,
- zatracanie komunikacji międzypokoleniowej w zakresie lokalnych tradycji i dziedzictwa niematerialnego,
- presja inwestycyjna na tereny o walorach kulturowych i przyrodniczo-kulturowych,
- niewystarczająca promocja działań na rzecz ochrony, konserwacji i rewaloryzacji zabytków

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE (WYBRANE)

Priorytet 1

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

Kierunek 1:

Zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie

- Weryfikacja obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków pod kątem zgodności ze stanem faktycznym.
- Współpraca z gminami w zakresie weryfikacji gminnych ewidencji zabytków. Wdrażanie zapisów dokumentów programowych w odniesieniu do zabytków i krajobrazu kulturowego powiatu.
- Coroczna aktualizacja powiatowego planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE (WYBRANE)

Priorytet 1

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

Kierunek 2:

**Zahamowanie procesu degradacji zabytków
i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania**

- Umieszczanie przez starostę, w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków, na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie.
- Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością Powiatu.

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE (WYBRANE)

Priorytet 2

Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców

Kierunek 1:

Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym powiatu

- Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu, a także o jego walorach turystycznych na stronie internetowej powiatu oraz w innych dostępnych środkach masowego przekazu.
- Wydawanie materiałów, publikacji, folderów dotyczących zabytków w powiecie.

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE (WYBRANE)

Priorytet 2

Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców

Kierunek 2:

Edukacja i popularyzowanie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym powiatu

- Organizacja imprez z zakresu kultury propagujących historie i tradycję o charakterze ponadgminnym.
- Rozwijanie działalności edukacyjnej poprzez współdziałanie z samorządami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami, popularyzującej ochronę zabytków.
- Promowanie istniejących szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych przebiegających w pobliżu obiektów zabytkowych.
- Propagowanie wśród mieszkańców prowadzenia działalności agroturystycznej połączonej ze zwiedzaniem regionu: przygotowywanie bazy potencjału turystycznego regionu, zawierającej m.in. listę: atrakcji turystycznych, miejsc wypoczynku i rekreacji, szlaków turystycznych, miejsc pamięci, ciekawych obiektów architektonicznych, przygotowanie bazy gastronomicznej, zawierającej spis produktów i potraw lokalnych.

Dziękuję za uwagę.